

Onderwerp: Omgevingsvisie Diemen 2040
Datum: 7 december 2021
Portefeuillehouder: Lex Scholten
Team: Projecten
Steller: Nadine Onrust
+31 203144732
Nadine.Onrust@diemen.nl

Gevraagde beslissing

1. In te stemmen met de Omgevingsvisie Diemen 2040 (bijlage 1)
2. In te stemmen met het Milieueffectrapport (MER) behorende bij de Omgevingsvisie (bijlage 2)
3. Kennis te nemen van het advies van de commissie m.e.r. (bijlage 3)
4. Kennis te nemen van de beantwoording van de zienswijzen op de Omgevingsvisie en het MER (bijlage 4)

Relevante achtergrondinformatie

Voorgeschiedenis

In 2022 treedt in Nederland de Omgevingswet in werking. Gemeenten zijn verplicht om een Omgevingsvisie vast te stellen. Ook is de wereld waarin we leven continu in verandering en is het belangrijk een duidelijke koers met elkaar vast te leggen.

Als opstap naar een Diemense Omgevingsvisie, heeft de gemeenteraad van Diemen in november 2020 een Omgevingsagenda vastgesteld. Hierin staan de belangrijkste trends en ontwikkelingen, ambities, kansen en opgaven voor de toekomst van de fysieke leefomgeving in Diemen. Ook is een kaartenatlas gemaakt met informatie over de fysieke leefomgeving van Diemen. Op basis van de Omgevingsagenda is in 2021 het gesprek aangegaan met de Diemense samenleving, aan de hand van vier mogelijke denkrichtingen voor Diemen:

1. Dorpse verbondenheid;
2. Groen en gezond;
3. Duurzaam Diemen;
4. Groei en verstedelijking.

Concrete aanleiding

Het participatietraject is afgerond en de meest waardevolle componenten uit de verschillende denkrichtingen zijn vertaald naar een ontwerp-Omgevingsvisie Diemen 2040. We hebben tevens onderzoek laten doen naar de milieu- en omgevingseffecten van de Omgevingsvisie. De ontwerp-Omgevingsvisie en het Milieueffectrapport (MER) hebben van 24 september t/m 5 november 2021 ter inzage gelegen. N.a.v. zienswijzen zijn verschillende wijzigingen doorgevoerd in de ontwerp-Omgevingsvisie Diemen 2040 en het MER. Daarnaast is het MER aangepast n.a.v. het advies van de commissie m.e.r. De Omgevingsvisie Diemen 2040 en het bijbehorende Milieueffectrapport zijn inmiddels gereed en leggen we nu ter besluitvorming voor.

Toelichting

Inhoud van de voordracht

Dit voorstel bestaat uit vier elementen:

1. De Omgevingsvisie Diemen 2040
2. Het Milieueffectrapport
3. Het advies van de commissie m.e.r.
4. Zienswijzen

We lichten deze onderdelen achtereenvolgens toe.

Omgevingsvisie Diemen 2040

Per denkrichting uit de Omgevingsagenda hebben we een collage gemaakt, een pakkende tekst en een gesprekskaart. De denkrichtingen waren niet opgesteld als volwaardige scenario's om een keuze uit te maken en ze uit te voeren. Ze waren bedoeld om de discussie op gang te brengen en erachter te komen wat de samenleving hiervan vindt. Hiervoor hebben we onder andere een online vragenlijst uitgezet. Deze vragenlijst is door ruim 800 inwoners ingevuld. Tijdens de Mijn Diemen van Morgen week in juni 2021 zijn de denkrichtingen met de Diemense samenleving besproken. We hebben bijeenkomsten georganiseerd voor onder andere maatschappelijke organisaties, buurgemeenten en ketenpartners. Ook hebben we een prijsvraag georganiseerd en zijn we de straat opgegaan en met circa 70 inwoners persoonlijk in gesprek gegaan over de Omgevingsvisie. We hebben gemerkt dat er veel bereidheid was om mee te denken. De opbrengst van de participatie is belangrijke inbreng geweest voor de Omgevingsvisie Diemen 2040 (zie bijlage 1).

In de Omgevingsvisie komen alle beleidsambities van de gemeente Diemen voor de fysieke leefomgeving samen. Sectorale ambities vanuit bijvoorbeeld de Duurzaamheidsagenda en de Woonvisie komen herkenbaar terug. Dit geldt ook voor gebiedsvisies zoals het Ontwikkelperspectief Diemerscheg en regionale trajecten zoals de Regionale Energie strategie (RES). Ook sluit de Omgevingsvisie aan bij de werkwijze waar de gemeente Diemen voor staat: we vinden het belangrijk dat inwoners, ondernemers en andere partijen zoveel mogelijk de ruimte krijgen om initiatieven in de leefomgeving te nemen. Met een open houding staan we klaar voor wie ons nodig heeft. Als het nodig en wenselijk is zoeken we hiervoor de rek in de regels. We willen maatwerk bieden waar nodig.

De Omgevingsvisie is in veel opzichten een voortzetting van de koers die de gemeente Diemen de afgelopen jaren al heeft ingezet. De visie is echter niet alleen een optelsom of verzameling van het bestaande beleid. We hebben strategische keuzes gemaakt en richting bepaald. We leggen de Omgevingsvisie uit aan de hand van vier 'strategische keuzes':

1. Ontmoeten en verbinden;
2. Groene en gezonde leefomgeving;
3. Duurzaam Diemen;
4. Groei binnen grenzen.

Deze strategische keuzes zijn uitgewerkt mede op basis van de denkrichtingen die eerder in de Omgevingsagenda voor het eerst vorm hebben kregen. Ze zijn aangescherpt door middel van werksessies met ambtenaren, vragenlijsten richting bewoners en een reeks verdiepende gesprekken met onder andere onze partners en buurgemeenten. De strategische keuzes geven samen binnen de visie richting aan de verdere ontwikkeling van Diemen. Ze dragen bij aan de kernkwaliteiten van Diemen, zoals we in hoofdstuk 2 van de Omgevingsvisie hebben beschreven. Tijdens het participatietraject hebben we gemerkt, dat er in de Diemense samenleving ruim draagvlak is voor deze aanpak en de Omgevingsvisie Diemen 2040.

De Omgevingsvisie kent een hoog abstractieniveau waarbij we vooruit kijken naar de komende 20 jaar. Dit is belangrijk, want door veranderingen in de samenleving zoals de energietransitie en technologische ontwikkelingen kunnen we de toekomst minder goed voorspellen. Dit vraagt om een Omgevingsvisie die kan inspelen op ontwikkelingen, die nu nog niet bekend zijn. De Omgevingsvisie moet ruimte geven en monitoringsinformatie en evaluatie kunnen aanleiding zijn om de Omgevingsvisie bij te stellen. Naast dit hoge abstractieniveau is het ons toch ook gelukt om op onderdelen een meer concreet detailniveau te bereiken. Dit maakt de Omgevingsvisie ook praktisch bruikbaar. De integrale visie en de strategische keuzes zijn bijvoorbeeld voorzien van heldere kaartbeelden en de opgaven zijn gebiedsgericht uitgewerkt voor acht verschillende deelgebieden; Diemen Centrum, Diemen Noord, Diemen Zuid, Plantage de Sniep, Holland Park, de

bedrijventerreinen, kantorenpark Bergwijkpark en het buitengebied. Aan het eind van de Omgevingsvisie staan spelregels om te beoordelen of een nieuw initiatief voldoende bijdraagt aan een groen, gezond en verbonden Diemen.

Milieueffectrapport

De wens van de gemeente was om bij het opstellen van de Omgevingsvisie, de milieu- en omgevingsbelangen zo goed mogelijk mee te wegen. De gemeente Diemen heeft daarom het externe ingenieursbureau Antea Group de opdracht gegeven om de milieueffectrapportage-procedure (m.e.r.) te doorlopen en een milieueffectrapport (MER) op te stellen (zie bijlage 2). In de eerste fase zijn de milieu- en omgevingseffecten van de vier denkrichtingen in beeld gebracht. Er is gekeken naar de gevolgen voor het milieu tot 2040. De milieu-informatie is vooral gebruikt om keuzes te toetsen. Het participatietraject bij de Omgevingsvisie is van doorslaggevende waarde geweest bij de keuzes die gedurende het proces zijn gemaakt. Het MER structureert de informatie op een overzichtelijke wijze en ondersteunt de keuzes. Het MER vormt hiermee eigenlijk het 'geweten van de leefomgeving'.

In de tweede fase van het MER is de beoordeling van de integrale koers, de uiteindelijke kern van de Omgevingsvisie, te vinden. De verschillende milieuaspecten zijn vooral positief en deels neutraal beoordeeld. We realiseren ons tegelijkertijd dat een deel van de beschreven ambities in de Omgevingsvisie niet zondermeer worden behaald in 2040. Zo wordt niet duidelijk of de landelijke doelstellingen voor duurzaamheid (fossiel-onafhankelijk, reductie van CO₂, etc.) behaald worden: het vaststellen van de Regionale Energiestrategie is één ding, het vervolgens uitvoeren ervan is een tweede. Ook de wens om de stikstofemissie te halveren is lastig haalbaar bij een groeiende gemeente waar diverse ingrepen in de openbare ruimte worden verwacht. Directe ingrepen zoals het verlagen van de maximale snelheid op de rijkswegen zoals we in de Omgevingsvisie hebben opgenomen, kunnen hier positief aan bijdragen maar de gemeente heeft hierover niet de zeggenschap. De geluidbelasting langs Diemen is daarnaast door diverse externe factoren (rijkswegen, spoorwegen, luchtvaart, etc.) op plekken hoog en moeilijk bij te sturen door de gemeente zelf. Ditzelfde geldt voor de luchtkwaliteit: deze voldoet op zeer weinig plekken in Nederland aan de nieuwe WHO-advieswaarden, en zeker in de drukke Randstad is dit moeilijk te bewerkstelligen. In de Omgevingsvisie spreken we de ambitie uit dat de gemeente Diemen in 2050 wil voldoen aan de nieuwe WHO-advieswaarden t.a.v. de luchtkwaliteit. Hiermee sluiten we aan bij het ambitieniveau van de provincie Noord-Holland. We realiseren ons dat overheden op lokale, provinciale, nationale en Europese schaal moeten samenwerken om de genoemde ambities te bereiken.

Het MER biedt ons waardevolle informatie en adviezen en daarnaast ook aanknopingspunten voor toekomstige trajecten zoals het Omgevingsplan.

Advies commissie m.e.r.

Tot slot is ook advies gevraagd aan de commissie m.e.r. over de juistheid en de volledigheid van het MER (zie bijlage 3). Het advies van deze commissie is overigens niet verplicht en ging alleen over het MER, niet over de Omgevingsvisie zelf. De commissie signaleerde bij de toetsing van het MER een aantal tekortkomingen. Het MER is n.a.v. het advies flink verbeterd. Tijdens deze verbeterslag is met name aandacht besteed aan de kernkwaliteiten van Diemen, de gemaakte keuzes in de Omgevingsvisie (en de navolgbaarheid hiervan) en de monitoring. We hebben ervoor gekozen om geen aanvullende "botsproef" met omgevingsbeleid uit te voeren, aangezien onze buurgemeenten en partners van begin af aan al uitgebreid zijn meegenomen in het proces om tot een Diemense Omgevingsvisie te komen. Zij zijn van mening dat de Omgevingsvisie van Diemen goed aansluit op de visie van de provincie, buurgemeenten en andere ketenpartners. De commissie m.e.r. heeft het aangepaste MER overigens niet opnieuw beoordeeld, aangezien de adviezen uit de eerste ronde namelijk helder genoeg waren en grotendeels zijn opgevolgd. Hoe met het advies van de commissie is omgegaan, wordt toegelicht aan het begin van het aangepaste MER.

Zienswijzen

De ontwerp-Omgevingsvisie en het MER hebben ter inzage gelegen. Er zijn 15 zienswijzen ingediend die door het college zijn beoordeeld en beantwoord (zie bijlage 4). N.a.v. de zienswijzen zijn verschillende wijzigingen doorgevoerd in beide documenten. De verschillende aanpassingen die zijn doorgevoerd in de Omgevingsvisie zijn terug te vinden in de 'staat van wijzigingen' aan het eind van bijlage 4. De 'staat van wijzigingen' van het MER is terug te vinden in het MER zelf.

Argumenten en keuzemogelijkheden

In het Omgevingsvisietraject zijn n.a.v. het participatietraject en het MER verschillende keuzes gemaakt om tot een integrale visie te komen. Deze gemaakte keuzes zijn opgenomen in paragraaf 14.1 van het MER. Met name onderdelen uit de oorspronkelijke denkrichting 'Groei en verstedelijking' zijn niet terecht gekomen in de definitieve Omgevingsvisie 2040. Op de locaties die hier worden genoemd, zoals de spoordriehoek, de weilanddriehoek en de Gooiseweg zijn aparte tekstkaders opgenomen in de Omgevingsvisie zelf.

Daarnaast zijn via zienswijzen verschillende argumenten gegeven om de Omgevingsvisie en het MER te verbeteren en aan te passen. Er zijn aan de hand van deze zienswijzen verschillende aanpassingen doorgevoerd in de Omgevingsvisie en het MER. De verschillende argumenten en aanpassingen zijn terug te lezen in bijlage 4.

Gevolgen en risico's

Financieel

Het budget voor dit project valt binnen de begroting en het project wordt binnen budget uitgevoerd.

Juridisch

De Omgevingswet bepaalt dat de Omgevingsvisie moet worden voorbereid overeenkomstig de regels uit afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb): de uniforme openbare voorbereidingsprocedure. De gemeente Diemen heeft dit dan ook op deze wijze voorbereid: de ontwerp-Omgevingsvisie en het bijbehorende Milieueffectrapport hebben van 24 september t/m 5 november 2021 te inzage gelegen. Dit is bekend gemaakt door middel van een openbare kennisgeving (publicatie). Er zijn vervolgens 15 zienswijzen ingediend, die beoordeeld en beantwoord zijn door de gemeente. Beroep is niet mogelijk (een Omgevingsvisie bindt namelijk alleen de gemeente en heeft geen juridische gevolgen).

Duurzaamheid

Duurzaamheid is een belangrijk onderwerp binnen de Omgevingsvisie. De Duurzaamheidsagenda 2020-2025 die recent en samen met de Diemense samenleving is ontwikkeld, gebruiken we hierbij als uitgangspunt. De strategische keuze 'Duurzaam Diemen' in de Omgevingsvisie richt zich specifiek op dit onderwerp.

Andere risico's?

n.v.t.

Wat merkt de burger van de te nemen beslissing?

Met de nieuwe Omgevingsvisie hebben we een bruikbaar kader voor hoe we de fysieke leefomgeving gaan ontwikkelen, beschermen en beheren. Ook hebben we spelregels geformuleerd voor ruimtelijke initiatieven.

Adviesraden

Vele partners en adviesraden die Diemen rijk is, zijn uitgenodigd om mee te denken over de Omgevingsvisie Diemen 2040.

Tijdens de Mijn Diemen van Morgen week hebben we bijeenkomsten georganiseerd voor:

- Inwoners en ondernemers;
- Kinderraad en jongerenraad;
- Samenwerkingspartners zoals de provincie Noord-Holland, de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland, de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG), het waterschap Amstel, Gooi en Vecht en de GGD;
- Maatschappelijke partners van de gemeente;
- Buurgemeenten en regionale partners, waaronder de gemeente Amsterdam, Ouder-Amstel, Gooise Meren, Weesp, de Metropoolregio Amsterdam en de regio Amstelland Meerlanden.

Opmerkingen over de uitvoering

Communicatie

Na dit raadsbesluit versturen we een persbericht en een laatste nieuwsbrief vanuit het project. Ook maken we na de besluitvorming in de gemeenteraad een korte video over de Omgevingsvisie Diemen

2040. Het doel hiervan is om de kernboodschap van de Omgevingsvisie op een laagdrempelige en toegankelijke manier onder de aandacht te brengen. Deze video kan vervolgens worden gebruikt voor bijvoorbeeld onze website en sociale media.

Participatie

n.v.t.

Projectmatig

De Omgevingsvisie is een visie op hoofdlijnen. De gemeente Diemen gaat via programma's en projecten (verder) actief aan de slag met ambities beschreven in de Omgevingsvisie. In het Omgevingsplan staan straks alle concrete regels. Ook zal de gemeente goed bijhouden of de gestelde doelen ook behaald worden, door dit te gaan monitoren. Meer informatie hierover, staat in de Omgevingsvisie Diemen 2040 en het MER.

Bijlagen

Bijlage 1: Omgevingsvisie Diemen 2040

Bijlage 2: Milieueffectrapport (MER) Omgevingsvisie

Bijlage 3: Advies van de commissie m.e.r.

Bijlage 4: Beantwoording zienswijzen Omgevingsvisie en MER

Burgemeester en wethouders van Diemen,
de secretaris,
T. Kemper

de burgemeester,
E. Boog

Onderwerp: Omgevingsvisie Diemen 2040

De gemeenteraad van Diemen in vergadering bijeen,

Gelet op de voordracht van het college d.d. 7 december 2021

Besluit

1. In te stemmen met de Omgevingsvisie Diemen 2040 (bijlage 1)
2. In te stemmen met het Milieueffectrapport (MER) behorende bij de Omgevingsvisie (bijlage 2)
3. Kennis te nemen van het advies van de commissie m.e.r. (bijlage 3)
4. Kennis te nemen van de beantwoording van de zienswijzen op de Omgevingsvisie en het MER (bijlage 4)

Aldus besloten tijdens de gemeenteraadsvergadering van 27 januari 2022,

De voorzitter,

De griffier,